

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

FINANCIAL MONITORING AS A TOOL FOR ENSURING THE FINANCIAL SECURITY OF THE ENTERPRISE

У статті досліджено теоретико-методичні та прикладні засади моніторингу фінансової безпеки підприємств, а також запропоновано заходи щодо її покращення. Наголошено, що моніторинг фінансової діяльності підприємства як інструмент забезпечення його фінансової безпеки необхідно проводити на різних стадіях фінансового управління для прийняття ключових управлінських фінансових рішень. Зазначено, що моніторинг фінансової безпеки підприємства важливо проводити за ознаками результативності діяльності господарюючого суб'єкта. Результативність моніторингу фінансової безпеки підприємства залежить від об'єктивності та оперативності дій, послідовності етапів його здійснення й дотриманості принципів реалізації. За результатами моніторингу ефективності фінансової безпеки підприємства запропоновано заходи та стадії реалізації її стратегії, які мають сприяти зміцненню фінансової безпеки досліджуваного підприємства.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, фінансова безпека, підприємство, фінансовий стан, стратегія.

The article examines the theoretical and methodological and applied principles of monitoring the financial security of enterprises, as well as proposes measures to improve it. It is emphasized that financial monitoring means a specific part of the management process, which includes methods of measures to control the situation over the analyzed period of time, as well as methods to identify causes of discrepancies between actual indicators and standards. The process of financial monitoring should include the following stages: setting goals, planning, monitoring, collecting and summarizing information, analysis and evaluation of business parameters, preparation of recommendations for management decisions, their adjustment and improvement, control of impact and information formation for further observation. Monitoring the financial performance of the enterprise as a tool to ensure its financial security must be carried out at different stages of financial management to make key management financial decisions. It is noted that it is important to monitor the financial security of the enterprise on the basis of the effectiveness of the business entity. The effectiveness of monitoring the financial security of the enterprise depends on the objectivity and efficiency of actions, the sequence of stages of its implementation and compliance with the principles of implementation. Before starting financial monitoring, it is important to have a clear understanding of the program of action that is in line with its purpose and objectives. An important aspect of the effectiveness of the financial monitoring system is the regularity of its implementation. Based on the results of monitoring the effectiveness of the financial security of the enterprise, measures and stages of implementation of its strategy are proposed, which should contribute to strengthening the financial security of the researched enterprise. It is generalized that the implementation of financial monitoring involves the formation of a set of organizational, economic and managerial measures aimed at adapting the company to changes in external and internal conditions, as well as successful operation in a competitive environment and, consequently, its financial security.

Key words: financial monitoring, financial security, enterprise, financial condition, strategy.

УДК 336.64

DOI: <https://doi.org/10.32843/infract65-30>

Юрій Е.О.

к.е.н., доцент,
завідувач кафедри публічних,
корпоративних фінансів
та фінансового посередництва
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Yurii Eduard

Yurii Fedkovych Chernivtsi
National University

Постановка проблеми. Одночасно зі зростанням конкуренції на ринку, темпів зростання високотехнологічних виробництв, інтеграції вітчизняної економіки у європейську, та за умов, коли інформація набуває пріоритетного значення, для підприємств стає все необхіднішим побудова відповідної сучасним умовам системи діагностики та фінансового моніторингу. Управління фінансами підприємства, що базується на системі фінансового моніторингу, дозволяє здійснювати планування на основі актуальної інформаційної бази аналітичних та фінансових показників, вести постійне спостереження за досягненням планових завдань. Тому важливим є вивчення аспектів фінансового моніторингу з метою управління підприємством та забезпечення його фінансової безпеки в сучасних умовах мінливого середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наявні в економічній літературі дослідження на тематику фінансового моніторингу діяльності

підприємств, пов'язані з іменами таких вітчизняних дослідників як О. Андренко, І. Бланк, Є. Гавриличенко, О. Грицина, Л. Лігоненко, П. Мойсеєнко, С. Онисько, Г. Сидоренко-Мельник, О. Терещенко, О. Шолудько, Д. Царук, Н. Чаленко.

У дослідження проблеми забезпечення фінансової безпеки підприємств вагомий внесок зробили провідні дослідники: О. Бойкевич, Т. Васильців, В. Волошин, І. Гребенюк, В. Каркавчук, А. Ковальчук, С. Криниця, Н. Ніколаєва, І. Панькевич, Н. Слободянюк, Ю. Тригуб, Р. Шокер, М. Юнацький.

Не дивлячись на велику кількість публікацій, разом з тим, залишається багато невирішених проблем моніторингу фінансової безпеки підприємств, що є основною складовою захисту від загроз зовнішнього та внутрішнього середовища.

Постановка завдання. Метою статті виступає дослідження теоретико-методичних і прикладних засад моніторингу фінансової безпеки підприємств, а також розробка заходів щодо її покращення.

Виклад основного матеріалу. З економічної точки зору поняття «моніторинг» означає спостереження за проведенням діяльності. Проте межі його трактування розширилися і почали охоплювати поряд із зазначеним методом наукового дослідження оцінку, аналіз, операції планування і прогнозування фінансового стану досліджуваних об'єктів, а також виявлення на основі отриманих даних траєкторії їхнього розвитку. Отож, подальший розвиток терміна «моніторинг» дав змогу значно розширити сферу його застосування, що стало виступати передумовою удосконалення діяльності економічних об'єктів. [9, с. 61–62].

Поняття «фінансовий моніторинг» згідно із Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», що спрямований на протидію незаконним фінансовим операціям, позначає «комплекс заходів, які проводяться суб'єктами фінансового моніторингу, з метою запобігання легалізації (відмиванню) доходів, що одержані злочинним шляхом, або у сфері фінансування тероризму, що включають здійснення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу» [1].

З іншої точки зору, яка відмінна від юридичної, фінансовий моніторинг діяльності підприємства характеризує функціональний механізм постійного відстеження фінансових показників підприємства, що включає отримання, систематизацію, аналіз фінансової інформації з метою встановлення причинно-наслідкових зв'язків, опираючись на співставлення аналітичних даних функціонування підприємства з нормативними [8, с. 44].

У сучасному світі поняття «фінансовий моніторинг» означає конкретну частину управлінського процесу, що охоплює методи проведення заходів із контролю ситуації, яка склалася за аналізований період часу, а також методи виявлення причин розбіжності між фактичними показниками і нормативами [9, с. 61–62].

Процес фінансового моніторингу повинен включати такі етапи: визначення цілей, планування, спостереження, збір і узагальнення інформації, аналіз і оцінка параметрів господарської діяльності, підготовка рекомендацій для прийняття управлінських рішень, їх коригування та вдосконалення, контроль за результатами впливів і формування інформації для подальшого спостереження [2, с. 267].

В даний час розробка сучасного теоретико-методологічного підходу до моніторингу фінансової безпеки підприємства, є актуальним науково-практичним завданням.

Моніторинг фінансової діяльності підприємства як інструмент забезпечення його фінансової безпеки необхідно проводити на різних стадіях

фінансового управління для прийняття ключових управлінських фінансових рішень.

Важливо наголосити, що моніторинг фінансової безпеки підприємства важливо проводити за ознаками результативності діяльності господарюючого суб'єкта. У сучасних умовах господарювання фінансовий моніторинг результативності функціонування підприємства необхідно проводити за показниками фінансової звітності. Основними результатами діяльності підприємства, відповідно до форм фінансової звітності є: стан активів підприємства, джерел їх формування, його доходи, витрати, фінансові результати. Для аналітичних досліджень кожне підприємство обирає свою програму і таку систему показників, що відповідає як меті моніторингу, так і завданням його проведення. У разі необхідності, перелік показників результативності може бути розширено відповідно до потреб фінансового моніторингу.

Результативність моніторингу фінансової безпеки підприємства залежить від об'єктивності та оперативності дій, послідовності етапів його здійснення й дотриманості принципів реалізації. Важливим перед початком проведення фінансового моніторингу є чітке усвідомлення програми дій, яка відповідає його меті дослідження та завданням.

Важливим моментом ефективності системи фінансового моніторингу є систематичність його проведення [9, с. 62].

Моніторинг ефективності фінансової безпеки підприємства проведено на прикладі державного підприємства «Спеціалізоване лісгосподарське агропромислове підприємство «Карпатський держспецлісгосп» (далі ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп»). Дане дослідження здійснено в розрізі рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Згрупувавши активи за ступенем ліквідності, а пасиви за термінами їхнього погашення (табл. 1) можна зробити висновки про стан ліквідності балансу досліджуваного підприємства.

Дані таблиці свідчать про не абсолютно ліквідний баланс ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп». Протягом всього досліджуваного періоду на підприємстві не виконується тільки перша нерівність, тобто, найбільш термінові пасиви не можуть бути погашені за рахунок найбільш ліквідних активів, а отже можна говорити про перспективну ліквідність. Має місце тенденція до збільшення нестачі коштів.

Одними з досить важливих показників моніторингу фінансової безпеки підприємства є показники ліквідності. Суб'єкт господарювання вважається ліквідним, якщо поточні активи підприємства перевищують його короткострокові зобов'язання (табл. 2).

Два з трьох розрахованих показників ліквідності ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» (коефіцієнт абсолютної ліквідності та коефіцієнт

Таблиця 1

Ліквідність балансу ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп»

тис. грн.

Актив	Значення	Пасив	Значення	Надлишок (+) або нестача (-)
2018 рік				
A ₁	477	П ₁	6146	-5669
A ₂	2340	П ₂	0	2340
A ₃	6202	П ₃	0	6202
A ₄	5950	П ₄	8823	2873
2019 рік				
A ₁	372	П ₁	10264	-9892
A ₂	2920	П ₂	0	2920
A ₃	10589	П ₃	0	10589
A ₄	5229	П ₄	8846	3617
2020 рік				
A ₁	166	П ₁	12093	-11927
A ₂	3645	П ₂	536	3109
A ₃	13151	П ₃	0	13151
A ₄	5126	П ₄	9459	4333

Таблиця 2

Динаміка показників ліквідності ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп»

Показники	Реком. значення	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Відхилення (+,-)	
					2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.
Поточної ліквідності (Current ratio)	1,0 -2,0	1,467	1,352	1,343	-0,115	-0,009
Швидкої ліквідності (Quick ratio)	0,6 - 0,8	0,474	0,330	0,309	-0,144	-0,021
Абсолютної ліквідності (Cash ratio)	0,2-0,35	0,078	0,036	0,013	-0,041	-0,023

швидкої ліквідності) не відповідають своїм нормативним значенням. Єдиним показником ліквідності на досліджуваному підприємстві, який відповідає нормативним значенням та свідчить про здатність підприємства до покриття термінових зобов'язань за рахунок наявних у нього оборотних коштів є коефіцієнт поточної ліквідності.

Складовою частиною фінансової безпеки підприємства виступає його фінансова стійкість, вона також є її основою і визначальним фактором (табл. 3).

За даними таблиці можна дійти висновку про недостатність власних оборотних коштів у фінансуванні оборотних активів ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» протягом всього досліджуваного періоду.

У процесі функціонування суб'єкт господарювання може мати різну фінансову стійкість, яку в свою чергу, поділяють на чотири типи (табл. 4).

Отже, ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» протягом досліджуваного періоду мало кризовий фінансовий стан. Така ситуація свідчить про нездатність досліджуваного підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями та призводить до втрати в довгостроковій перспективі фінансової рівноваги.

Комплексний аналіз й оцінка фінансового стану підприємства дозволяють сформулювати вихідну множину показників-індикаторів, які можна використати для проведення моніторингу рівня фінансової безпеки суб'єкта господарювання.

Моніторинг фінансової безпеки підприємства можна здійснити з допомогою показників майнового стану, показників ліквідності й платоспроможності, показників дебіторської і кредиторської заборгованостей, показників рентабельності підприємства, показників ділової активності, а також показників фінансової стійкості із застосуванням скоригованих методів оцінки.

Базуються скорингові методи оцінки рівня фінансової безпеки на підрахунку балів за кожною позицією показників за якими оцінюється фінансова безпека. Скорингові методи включають в себе експертний аналіз, що передбачає опитування експертів (кваліфікованих фахівців) із подальшою математичною обробкою результатів дослідження.

До групи скорингових методів оцінки можна віднести метод балів або ранговий метод [5, с. 81]. Цей метод дає змогу встановити важливість кожного показника фінансової безпеки суб'єкта господарювання у формуванні загального її рівня на

Таблиця 3

**Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості
ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп»**

тис. грн.

Показники	Обсяг			Абсолютне відхилення		
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2019-2018	2020-2019	2020-2018
Власний капітал	8823	8846	9459	23	613	636
Необоротні активи	5950	5229	5126	-721	-103	-824
Власні обігові кошти	2873	3617	4333	744	716	1460
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	0	0	0	0	0
Наявність власних і довгострокових джерел покриття запасів	2873	3617	4333	744	716	1460
Короткострокові кредити	0	0	536	0	536	536
Зальний обсяг основних джерел покриття запасів	2873	3617	4869	744	1252	1996
Запаси	6104	10495	13059	4391	2564	6955
Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів	-3231	-6878	-8726	-3647	-1848	-5495
Надлишок (+) або нестача (-) власних коштів і довгострокових зобов'язань	-3231	-6878	-8726	-3647	-1848	-5495
Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел покриття запасів	-3231	-6878	-8190	-3647	-1312	-4959
Запас стійкості фінансового стану, днів	-24	-63	-60	-39	3	-36
Надлишок (+) або нестача (-) коштів на 1 грн. запасів, коп.	-53	-66	-63	-13	3	-10

Таблиця 4

Визначення типу фінансової стійкості ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп»

тис. грн.

Тип фінансової стійкості	Розрахунок	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Абсолютна стійкість	33 < КВО	6104>2873	10495>3617	13059>4333
Нормальна стійкість	33 < КВО+КДП	6104>2873	10495>3617	13059>4333
Нестійкий фінансовий стан	33 < КВО+КДП+ККК	6104>2873	10495>3617	13059>4869
Кризовий фінансовий стан	33 > КВО+КДП+ККК	6104>2873	10495>3617	13059>4869

підставі вагових коефіцієнтів, кожному показнику присвоїти певну кількість балів, згідно з інтервалами їх значень, а також здійснити інтегральну оцінку фінансової безпеки підприємства (табл. 5).

В основі визначення рівня фінансової безпеки суб'єкта господарювання лежать граничні значення показників та їхній рейтинг [7, с. 52].

Кожному експерту в процесі експертної оцінки пропонується оцінити рейтинг кожного показника, при цьому ґрунтуючись на певній бальній шкалі. Таким чином, створюється система оціночних показників діяльності, кожному з яких привласнюється певний ранг та формується шкала оцінки отриманих показників й визначається механізм розрахунку сукупного рейтингового показника [7, с. 53].

На основі даного методу можливо виконати ранжування як груп найбільш значимих показників, так і окремих показників для оцінки фінансової безпеки підприємства.

Зокрема, якщо показник має значення вище нормального, тоді йому присвоюється I клас;

нижче за нормальний, проте вище критичного – II клас; нижче за критичний – III клас (табл. 6).

Інтегральна оцінка безпеки дається в балах і визначається як сума добутоків рейтингу кожного показника на клас [5, с. 81]:

$$B = \sum Re_i * K_i, \quad (1)$$

де K_i – клас i -го показника;

Re_i – B – сума балів; рейтинг i -го показника.

Визначається рейтинг показника відповідно до цілей дослідження та важливості показника для обраного напрямку дослідження. Загальний рейтинг показників завжди складає 100 балів, тобто кожному показнику присвоюється певне числове значення яке менше ста, і яке відображає важливість даного показника.

Таким чином, для показників, усі значення яких відповідають I класу, кількість балів дорівнює 100, II класу – 200, III класу – 300. Відповідно до кількості набраних балів, присвоюється і клас фінансової безпеки підприємства: I клас – високий

Показники-індикатори фінансової безпеки підприємства

Назва показника-індикатора	Розрахунок індикатора	Порогове значення	Економічний зміст
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	>1	Показує здатність підприємства погасити свої короткострокові зобов'язання за кредитами та розрахунками в разі реалізації всіх оборотних активів
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	(Грошові кошти + Поточні інвестиції) / Поточні зобов'язання	0,2 - 0,5	Показує, яка частина поточної заборгованості може бути погашена негайно швидколіквідним майном
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Власний капітал	>0,2	Показує величину чистого прибутку, що припадає на одиницю власного капіталу. Дає змогу оцінити рентабельність власного бізнесу порівняно із альтернативним (найчастіше із середнім процентом за депозитами)
Коефіцієнт незалежності (автономії)	Власний капітал / Підсумок балансу	>0,5	Оцінює частку власного капіталу у загальній вартості майна та характеризує ступінь залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування
Коефіцієнт оборотності активів	Сума виручки від реалізації / Сума активів	2,5-5,2	Оцінює кількість оборотів активів для отримання виручки

Таблиця 6

Граничні значення показників фінансового стану для визначення рівня фінансової безпеки підприємства

№ п/п	Найменування показника	I клас	II клас	III клас
1	Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	> 2	1-2	< 1
2	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0,5	0,2-0,5	< 0,2
3	Рентабельність власного капіталу	>0,2	0,1-0,2	< 0,1
4	Коефіцієнт незалежності (автономії)	> 0,7	0,5-0,7	< 0,5
5	Коефіцієнт оборотності активів	> 0,95	0,5-0,95	< 0,5

рівень фінансової безпеки (100–150 балів); II клас – нормальний рівень безпеки (151–250 балів); III клас – критичний рівень безпеки підприємства (251–300 балів) [7, с. 53].

При визначенні класу показників варто обмежитися трьома градаціями. Але при визначенні класу (рівня безпеки) підприємства, тобто при узагальнюючій оцінці можливе виділення додатково передкризової зони. Тоді доцільно визначити такі межі класів:

- I клас - високий рівень безпеки (100–150 балів);
- II клас – нормальний рівень безпеки (151–230 балів);
- III клас – передкризовий рівень безпеки підприємства (231–250 балів).
- IV клас – кризовий (критичний) рівень безпеки підприємства (251–300 балів) [7, с. 54].

Рейтинг показників фінансової безпеки відображено в табл. 7.

На основі результатів вище проведеного дослідження визначено рівень фінансової безпеки ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» (табл. 8).

Отже, кількість балів протягом аналізованого періоду коливається в межах 202–221, що відповідає II класу безпеки (нормальний рівень безпеки) що є позитивним явищем, проте менеджмент

підприємства повинен бути спрямований на недопущення його зниження.

Загальною ціллю фінансового моніторингу діяльності підприємства є забезпечення у майбутньому високого рівня фінансової безпеки [10, с. 74].

У ролі одного з ключових напрямів розвитку системи управління фінансовою безпекою підприємства має виступати формування її стратегії.

В першу чергу було визначено ключові недоліки та переваги, що здійснюють вплив на рівень фінансової безпеки підприємства у розрізі макрота мікросередовищ (табл. 9).

Основною метою стратегії фінансової безпеки ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» є забезпечення високого рівня проміжної та абсолютної платоспроможності, раціоналізація структури капіталу та збереження високого рівня поточної платоспроможності.

Базовими принципами стратегії фінансової безпеки ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» можна вважати:

- принцип системності включає в себе практичне втілення заходів, які мають бути узгодженими та не спричиняти між собою суперечності, а також здійснюватимуться задля досягнення загальної цілі;

Таблиця 7

Рейтинг показників фінансової безпеки підприємства

Показники	Рейтинг показників, %	Клас	Бали	Клас	Бали	Клас	Бали
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	22	1	22	2	44	3	66
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	21	1	21	2	42	3	63
Рентабельність власного капіталу	19	1	19	2	38	3	57
Коефіцієнт незалежності (автономії)	19	1	19	2	38	3	57
Коефіцієнт оборотності активів	19	1	19	2	38	3	57
Разом	100	-	100	-	200	-	300
Клас		I		II		III	

Таблиця 8

Рівні фінансової безпеки ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп»

Показники	Значення	Клас	Бали	Значення	Клас	Бали	Значення	Клас	Бали
	2018 рік			2019 рік			2020 рік		
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	1,467	2	44	1,352	2	44	1,343	2	44
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,078	3	63	0,036	3	63	0,013	3	63
Рентабельність власного капіталу	0,12	2	38	0,12	2	38	0,13	2	38
Коефіцієнт незалежності (автономії)	0,589	2	38	0,463	3	57	0,428	3	57
Коефіцієнт оборотності активів	7,750	1	19	4,800	1	19	4,311	1	19
Разом	-	-	202	-	-	221	-	-	221
Клас	II			II			II		

Таблиця 9

SWOT-діагностика фінансової безпеки ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп»

Мікросередовище	Переваги (S)	Недоліки (W)
	<ol style="list-style-type: none"> Наявний резерв збільшення позикових ресурсів. Відсутність довготермінових позик, що формує резерв змоги їх набуття. Великий досвід роботи підприємства. Велика кількість контрагентів. 	<ol style="list-style-type: none"> Нестача найбільш ліквідних активів. Відсутність розвинутої інвестиційної складової діяльності. Відсутність стратегії. Низький рівень техніко-технологічного оснащення.
Макросередовище	Сприятливі фактори (O)	Несприятливі чинники (T)
	<ol style="list-style-type: none"> Розвиток пільгової системи кредитування. Наявність тісних контактів з іншими контрагентами. Підвищення безпеки праці. Підвищення фінансової безпеки. 	<ol style="list-style-type: none"> Зростання вартості кредитних ресурсів. Нестабільність валютного курсу. Зростання темпу інфляції. Девальвація національної валюти. Нерозвиненість фінансового ринку та фінансових інститутів. Негативна структура капіталу.

– принцип динамічності передбачає здатність базових стадій формування й реалізації стратегії з врахуванням динаміки мікро- та макросередовищ [6, с. 82];

– принцип порядковості характеризує систему певних дій, що повинна передбачати їх втілення у відповідному порядку, який має бути повною мірою дотриманий під час розробки й втілення стратегії фінансової безпеки;

– принцип економічності оптимальності являє собою розробку та практичне втілення стратегії фінансової безпеки, яке має на меті формування

високого його рівня за рахунок оптимальності структури ресурсного забезпечення та високого ступеня фінансової незалежності;

– принцип своєчасності передбачає практичне втілення певних дій стратегії та має відбуватись не тільки у чіткому порядку, проте й із дотриманням термінів їх реалізації, який впливатиме та ступінь успішності реалізації стратегії фінансової безпеки [3, с. 235].

Базовими етапами реалізації стратегії фінансової безпеки варто визначити:

– запровадження та реалізація на підприємстві системи оперативного менеджменту;

– управління активами, що виступатиме засобом зростання платоспроможності [4, с. 153].

Отже, для ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» виділено, зокрема, наступні ключові стадії:

1. Реформування системи менеджменту фінансової безпеки підприємства, де базовими заходами у даній сфері визначаємо: проведення навчання та нормативної перевірки знань управлінської ланки, що забезпечить високий рівень успішності їх рішень і, відповідно, забезпечить системне повноцінне й своєчасне визначення недоліків і формування можливих напрямів їх ліквідації; впровадження системи підвищення кваліфікації кадрів та їх періодичного професійного навчання і розвитку.

2. Забезпечення оптимального рівня дебіторської заборгованості, за рахунок:

– забезпечення диверсифікації клієнтів;

– жорсткішого регулювання стану розрахунків із покупцями у формі протермінованої заборгованості;

– стеження за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованостей, забезпечуючи їх співвідношення хоча б на рівні 40% на 60%.

3. Зниження витрат підприємства: зменшення розміру інших операційних витрат на 33% та зменшення розміру адміністративних витрат хоча б на 41%;

4. Трансформація короткострокових зобов'язань в довгострокові кредити або іпотеки.

5. Підвищення розміру абсолютно ліквідних оборотних активів підприємства.

Запропоновані заходи та стадії реалізації стратегії фінансової безпеки ДП «СЛАП «Карпатський держспецлісгосп» у наступному періоді мають сприяти зміцненню фінансової безпеки, яка буде виражена у вигляді зростання рівня платоспроможності суб'єкта господарювання, зростання рівня ефективності використання капіталу, як позикового, так і власного, покращення фінансового стану підприємства у цілому та його капіталізації за рахунок зростання розміру прибутку та довготермінового позикового капіталу.

Висновки з проведеного дослідження.

Таким чином, здійснення фінансового моніторингу передбачає формування комплексу організаційно-економічних та управлінських заходів, які спрямовані на адаптацію підприємства до зміни зовнішніх та внутрішніх умов, а також успішного функціонування в конкурентному середовищі і, як наслідок, – його фінансової безпеки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»: Закон України від

14.10.2014 р. № 1702-VII (із зм. і доп.). *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.

2. Андренко О.А., Гавриличенко Є.В. Теоретико-методичні засади формування механізму фінансового моніторингу житлово-комунальних підприємств. *Бізнес Інформ*. 2021. № 5. С. 266–272.

3. Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія. Львів: ЛКА, 2012. 386 с.

4. Ковальчук А. М. Фінансово-економічна безпека підприємства в контексті адаптації до викликів цифрового середовища. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2020. № 3. С. 152–159.

5. Криниця С.О., Тригуб Ю. П. Методичні підходи до діагностики фінансової безпеки підприємства з урахуванням фактору конкурентоспроможності. *Вісник Університету банківської справи*. 2020. № 3. С. 79–84.

6. Ніколаєва Н. А., Панькевич І. М. Фінансова безпека підприємства та механізм її забезпечення. *Глобальні проблеми економіки та фінансів: зб. тез наук. робіт VIII Міжнар. наук.-практ. конф., Київ-Прага-Відень*, 28.02.2017 р. 2017. С. 81–83.

7. Слободянюк Н. О., Шокер Р. І. Методика оцінювання рівня ефективності використання ресурсного потенціалу в процесі забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Торгівля і ринок України*. 2020. № 1. С. 47–56.

8. Царук Д. С. Сутнісна характеристика фінансового моніторингу діяльності підприємств. *Молодий вчений*. 2019. № 12(1). С. 43–46.

9. Шолудько О., Онисько С., Грицина О. Важливість використання фінансового моніторингу в ході здійснення фінансового контролінгу. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК*. 2018. № 25. С. 61–64.

10. Юнацький М. О., Гребенюк І. В. Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства та його складові. *Торгівля і ринок України*. 2019. № 2. С. 73–80.

REFERENCES:

1. Pro zapobihannia ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvan-niu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia»: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. no. 1702-VII (iz zm. i dop.) [In prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, financing of terrorism and financing of proliferation of weapons of mass destruction": Law of Ukraine of 14.10.2014 № 1702-VII (as amended)]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.

2. Andrenko O. A., Havrylychenko Ye. V. (2021) Teoretyko-metodychni zasady formuvannia mekhanizmu finansovoho monitorynhu zhytlovo-komunalnykh pidpriemstv [Theoretical and methodological principles of forming the mechanism of financial monitoring of housing and communal services]. *Biznes Inform*, no. 5, pp. 266–272.

3. Vasylytsiv T. H., Voloshyn V. I., Boikevych O. R., Karkavchuk V. V. (2012) *Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpryemstv Ukrainy: stratehiia ta mekhanizmy zabezpechennia: monohrafiia* [Financial and economic security of Ukrainian enterprises: strategy and support mechanisms: monograph]. Lviv: LKA, 386 p.
4. Kovalchuk A. M. (2020) Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpryemstva v konteksti adaptatsii do vylykiv tsyfrovoho seredovyscha [Financial and economic security of the enterprise in the context of adaptation to the challenges of the digital environment]. *Ekonomichnyi visnyk Dniprovskoi politekhniki*, no. 3, pp. 152–159
5. Krynytsia S. O., Tryhub Yu. P. (2020) Metodichni pidkhody do diahnozyky finansovoi bezpeky pidpryemstva z urakhuvanniam faktoru konkurentospromozhnosti [Methodical approaches to the diagnosis of financial security of the enterprise taking into account the factor of competitiveness]. *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy*, no. 3, pp. 79–84.
6. Nikolaieva N. A., Pankevych I. M. (2017) Finansova bezpeka pidpryemstva ta mekhanizm yii zabezpechennia [Financial security of the enterprise and the mechanism of its provision]. *Hlobalni problemy ekonomiky ta finansiv: zb. tez nauk. robit VIII Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Kyiv-Praha-Viden, 28.02.2017 r.* 2017. pp. 81–83.
7. Slobodianiuk N. O., Shoker R. I. (2020) Metodyka otsiniuvannia rivnia efektyvnosti vykorystannia resursnoho potentsialu v protsesi zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpryemstva [Methods for assessing the level of efficiency of resource potential in the process of ensuring the financial security of the enterprise]. *Torhivlia i rynek Ukrainy*, no. 1, pp. 47–56.
8. Tsaruk D. S. (2019) Sutnisna kharakterystyka finansovoho monitorynhu diialnosti pidpryemstv [Essential characteristics of financial monitoring of enterprises]. *Molodyi vchenyi*, no. 12(1), pp. 43–46.
9. Sholudko O., Onysko S., Hrytsyna O. (2018) Vazhlyvist vykorystannia finansovoho monitorynhu v khodi zdiisnennia finansovoho kontrolinhu [The importance of using financial monitoring in the implementation of financial controlling]. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Serii: Ekonomika APK*, no. 25, pp. 61–64.
10. Yunatskyi M. O., Hrebenuk I. V. (2019) Mekhanizm upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu pidpryemstva ta yoho skladovi [The mechanism of management of financial and economic security of the enterprise and its components]. *Torhivlia i rynek Ukrainy*, no. 2, pp. 73–80.